

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fó'a acést'a ese tóta Marti sér'a.
— dar prenumeratiunile se príimescu
in tóte dílele.

Prețul pentru Ostránguri'a: pre anu
8 fi. pce 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
laniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu trilanu 2 fi. 50 er. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 er.

Tóte stódienele si bani de prunu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea disiginte a diurnalului:
Aradu, Straf'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se príimescu cu 7 er. de
liuia, si 30 er. tace timbrale.

ALEXANDRU IOANU I. — CUS'A,

esprincipele Romaniei, a repausatu la Heidelberg'a in memorabil'a dí de 3/15 Maiu, in urm'a unui morbu vehementu de apinderea organeloru de respiratiune. — *Cus'a* se nascu la anulu 1820 in Galati; ajungendu la etatea de 14 ani fu tramisu de parinti la Parisu pentru completarea studiiloru; dupa cinci ani se reintorse in patria, intru ca soldatu in armat'a moldovéna, unde inainta pone la gradulu de colonelu. In 1850 fu numitu prefectu alu urbei sale natale; 1858 fu alesu deputatu in camera d'in partea urbei Galati si eurendu dupa aceea numitu ministru in cabinetulu Caimacamului de pre acelu tempu. In 17 Ianuariu 1859 fu cu unanimitate alesu de principe alu Moldovei, éra in 5 Fauru, principe alu Munteniei si recunoscutu de atare d'in partea toturoru poteriloru mari. La an. 1861 esoperu unitatea acestoru doue principate sub numele „principatele dunarene,” asta-di „Romania.” In Maiu 1864, fece elu, dupa esemplulu protectorelui seu, Napoleonu, — o lovitura de statu, inscenu sufragiulu universale, alu carui resultatu fu 611.094 voturi d a si 71.528 b a. Dupa lovirea de statu cercetu pre Sultanulu la Constanti-nopole, unde fu primitu cu distinctiune. Stabilitate nu potu sa-si cascade in guvernarea statului seu; elu schimbá necontentitu pre ministri, si in Fauru 1866, vrendu éra-si a schimbá ministeriulu (a 26 or'a in 7 ani de domnia) provocu in nóptea de 22 acelei lune o scurta revolutiune, alu carei resultatu fu abdicatiunea la tronu a principelui Alexandru Ioanu I. Silitu fiindu a-si parasi patri'a, merse la Vien'a, de aici la Wiesbaden si numai in tempulu d'in urma la Heidelberg cu scopu d'a-si cresce aici copili. — *Cus'a* se casatorise inca la an. 1844 cu Elen'a Rosetti, fiic'a unui boieriu romanu d'in Moldov'a cu care inse n'avuse copii, dar d'in relatiunile sale intime cu Mari'a Obrenovicu, nascuta Catargiu (mam'a prin-cipelui Milanu d'in Serbi'a), a avutu pre *Alessandru*, a carui adoptare descepta resentiu in tiéra.

Sub domnirea lui *Cus'a* consciinti'a natiunale a romaniloru se desceptase ca in dílele celoru mai mari domnitori natiunali; numele lui devenise populare si la romanii de preste Carpati. Ideea romanismului luase unu sbornu nepomenitu, Strainii, chiaru si inimicii numelui romanu, respectau pre domnitoriulu in care se intrupase ideea romanismului. Pre consullu poteriloru straine *Cus'a* i-a sciutu tiené in frén; cutediarea loru potentiata pana la impertinentia, intrigele si tóta influinti'a loru, *Cus'a* a calcatu-o. Sub domnirea lui Romania se bucurá de prerogativele unui statu suveranu. — In istori'a natiunii romane, numele lui Alexandru Ioanu I. va ocupá un'a d'in paginile cele mai frumóse si se va pomeni alaturea cu alu domnitoriloru, cari au ilustratu numele de romanu.

Cus'a, cu tóte defectele sale omenesci, a fostu unu domnitoriu mare. Meritele lui pentru patria si romanismu i asecura imortalitatea.

Fia-i tierin'a usóra si memori'a binecuventata!

„Fed.”

LA MÓRTEA LUI CUZ'A-VODA.

Vuetulu ce circulá ieri pentru incetarea d'in viétia a Mariei Sele CUZ'A-VODA, — vuetu pre care nu cutezamu a-lu crede, — astadi, dupa o depesta ce priimiramu, se adeveréza d'in nefericire: „ALESANDRU IOANU I, — ni spune aceea depesta, — ultimulu Domnu Romanu, a incetatu spontaneu d'in viétia la Heidelberg, Mercuri la $\frac{2}{14}$ Maiu, anulu 1873.“

Nu ne permite timpulu, in nefericirea ce ne isbí, decâtu să imbracamu doliulu și să chiamamu in capitala pre veteranulu directoru alu TROMPETEI și bardu alu acteloré maretie ale foricitului intru pomenire Domnu Romanu.

Numai unu talentu ca alu d-lui CESARE BOLIACU póte descrie consecúntiele marelui desastru, și de aceea i-amu și rezervatu tóte paginelle d'in numerulu viitoru.

Ca și noi, Romani'a intréga cuvine-se a imbracă doliulu: CUZ'A-VODA nu mai existe in carne și óse, ci numai in perpetuitate istorica, in legenda nationala.

A.

— „Tromp. Carp.“ —

Morisí, fostu Domnu alu tieiei,
De dens'a esilatu,
In bratiulu agoniei
Mehnitú, de toti uitatu,
Pe candu lacheii — carii
Atátu te lingusiau
Atunci candu cu 'ndiosire
La curte'ti se tèrau —
Adi veseli ospetéza
La altu stapanu lachei,
Totu miseri, vili, fatiarnici
Și pururea mistei.

A ta fú sórte trista,
Déru pura pr'in sdrobire:
A loru este infama
Și de dispretiuire,
Càci tu li dedesí pane,
Și auru, și onoru,
Éru ei ti-au datu urgi'a
Intregului poporu.

In dílele 'ti ferice,
Candu mintea'ti cu vigóre
Doriá alu tieiei bine,
Putere și splendóre,
Cu síóptele loru false
Audiu 'ti astupau
Și pr'in versari de sange
Caderea iti grabiau.

Hotí'a, nedreptatea,
Pervers'a degradare
Érau a loru sistema,
Și 'ncrederea ta mare
Luandu-li dreptu glórii
Cumú ei le porocliau,
Aduse catastrof'a,
Spre care te 'mpingeau.

Adi éta'i veseli, mundrii,
Puindu acelea-si curse
La altulu. Càci si-acum'a

Romanulu sange curse
Și plumbulu, baionet'a
In carne s'a 'mplantatu,
Ca semnu cà ei naravulu
De lupi nu si-au schimbatu;
Ca semnu cà voru să sape
Și pe acel'a care
Li da cu abundantia
Și bere, și mâncare;
Ca semnu alu lingusirii,
P'rin care compromitu
Pe ori-cine o data
A fostu stimatu, iubitú.

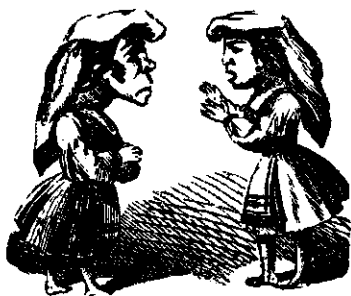
Morisí, inse pecatulu
Ti'lu pórta curtesanii,
Acei ce te lasara —
Ca furii, ca tâlharii --
Seracu d'a tierii mila,
De dorulu ei sacratu,
La care aveai dreptulu
Candu nu te-arú fi 'ncelatu.

Si-acumu candu ei la curte
Pe altii imbunéza
Și pe mormentu'ti chiefuri,
Serbari, organiséza,
Priimesce aste versuri —
Ca daru nemaculatu —
De la acei'a carii
De densii te-au scapatu.

Pe ei îi iérta! Cerulu,
In marea lui dreptate,
Va sci să-i resplatésca
De multele pecate,
Ce au comisu cu tine,
Ca c'unu nevinovatu!
Stai susu, cà-ci ei sunt érasí
Totu diosu, cumú i-ai lasatu!..

„GHIMPELE.“

TRÉNC'A SI FLÉNC'A.

Tr. Tu sora, precumu vedu, tu remani fêta betrana.
Fl. Pe semne . . . Dar' vin'a nu este a mea, ci a parintiloru mei.

Tr. Cumu ast'a?

Fl. Apoi vedi: ei mi-au datu crescere buna, dar' nu mi-au adunatu sî zestre pe lunga crescere.

Tr. Dreptu ai. Pentru tenerii nostri de asta-di tu ai dôue pecate: unulu, cumu-câ pentru necrescuti ai pré multa crescere,—altulu, câ pentru nezestrati ai pré pucîna zestre.

Fl. Pentru acea ii sî lasu sà-sî aléga d'între jidane sî nemtióice: aici afla, ce dorescu.

Anecdote.

I. Asemenare.

Intr'o societate se puse întrebarea. — cu ce s'ar poté asemena femeea mai nimeritu?

„Cu reghit'a. — respunse unu veduvu, — pentru-câ sî ast'a demanét'i'a este veninu, la amédia-di man-care, éra sér'a medicina.“

II. Punctualu.

„Ióne!—grai unu domnu catra servitoriulu seu,— Déca me va cautá cine-va, spune câ am mersu la „caffée de Paris“.

„Da! — respunse servitoriulu. — Si ce sà dîcu, déca nu ve va cercá nime!“

III. Socia credintiósa.

„Déca cum-va nu asi veni pon' la 10 óre, — grai unu domnu catra soci'a sa, — atunci nu me asceptá draga!“

„N'aibi frica, draga, — ii respunse soci'a, — in-ca înainte de 9 óre mergu dupa tine.“

IV. Indiscretiune.

O domnisióra mancă bómbe de papus oiú fertu, sî a-ume ea imbucá cu man'a luandu un'a câte un'a d'în taieriulu, ce-i stá înainte.

Unu curtisanu alu domnisiórei, venindu sà-si faca visit'a, vediú pr'in ochii de sticla ai usiei acést'a petrecere.

Intrandu tenerulu, domnisiór'a incepú sà mance mai afectatu, culegendu bómbele cu unu acu.

„Se manca si pe la Dvóstra astfelu papusioiulu fertu?“ — întrebá domnisiór'a intr'altele.

„Ba, — respunse tenerulu, — ci astfelu, precum ati mancatu si Dvóstra înainte de ce am intratu eu“.

Revoluti'a d'în Porlosei.

— Romanu tragicu in V. parti. —

Scosu d'în nisce manuscrite dela Ispania si alcătuitu dupa celu mai nou sistemu, datu fiindu întru cîntea si marirea celoru întru tóte de o putriva între sine.

(Urmare.)

IV.

Pornirea luptei daco-romane.

Joi nóptea, inspre diorile Vinerei, camerieriulu Escelentici Sale Inaltului ministru de interne contele *Alarich de Bau-Bau*, candu dormiá mai dulce, fú tredítu d'în somnu pr'înt' unu curieru alu oficiului telegraficu. Ela aducea o depesía grabnica dela nobilulu conte supremu comite *Frikosy de Frica*.

Inaltulu ministru fú tredítu d'în escelentulu seu somnu, pentru-ca sà i se imanueze depesí'a. Scrisa in cifre, depesí'a suná:

„Escelentiei Sale Inaltului ministru de interne alu *Maiestatii Sale regale nobilului Alarich conte de Bau-Bau. Olahii d'în comitatulu Perlihtloru au pornitu spre o revolutiune daco-romana. Cere ca trei regiménte de honvedi sà se ordoneze a veni in marsiu grabitu la facia locului.“*

Contele de *Frica*.

Inaltulu ministru scapá depesí'a d'în mana. —

Dupa-ce se reculese, escelentulu ministru de Bau-Bau tramise insciintiare grabnica la cei-l-alti ministri totutatu de escelenti, conchiamandu-i la o sfatuire pentru mentuirea tierii, a natiunei si a dinastiei. —

Peste o óra ministrii, siepte la numeru, se aflau adunati la unu locu. . . Si erau acesti'a dupa rangulu si insemnetatea lora:

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru presiedinte nobilulu conte *Arman de Wrbecky*,

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru alu interneloru nobilulu conte *Alarich de Bau-Bau*,

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru de resbelu, generalulu cavaleru *Paulu de Bum-Bum*,

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru de comerciu *Moritiu Rosenblüh nobilu de Új-Pest*,

Escelenti'a Sa Inaltulu Ministru alu culteloru si instructiunii publice *Jean Paul de Lionier*,

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru de comunicatiune Baronulu *Wenczel de Ruskow*,

Escelenti'a Sa Inaltulu ministru de politia nobilulu *Taksony nobilu de Coda si Potlogesci*.

Toti ómeni mari, diplomati de rangulu antaiu si maghiari d'în vitie betrane, dar' venindu acum'a grabitu, n'au potutu sà-sî puna in pripa decoratiunile pe pepturile partatorie de merite nesterse.

Facendu-li-se caus'a cunoscuta, Inaltii ministri cadiura intr'o ne mai audita confusiune. Unii d'între d'însii facure propunerea, ca sà pornésca numai decátu cu totii — inspre Vien'a, de óre-ce interesulu comunu cere, ca ci sà nu se espuna.

Numai duoi ministri fare contr'a acestei propuneri: ministrulu de *Coda*, pentru-câ, vorbindu-se nemtiesce in consiliu, elu nu pricepea nimicu d'în cele ce se vorbeau, si ministrulu de *Lionier*, pentru-câ elu nu iubiá pre nemtii d'iu Vien'a si aflá de nepotrivitu, ca sà fuga de frica romaniloru in brațele nemtiloru. Acestu d'în urma facu dara propunerea; ca numai decátu sà se cerce in archivulu statului actele privitorie la rescóla „*Hor'a-Closca*“, si sà se iee totu acele mesuri, cari s'au luat atunci.

Acést'a propunere fú priimita numai sub reserva, încátu in restempu de 24 óre romanii nu ar incungiurá Bud'a-Pest'a. — Astu-felu se adusera, pe bas'a acteloru afate si studiate, urmatórice hotariri:

Sà se consigneze pr'in ordinatiuni secrete tóte garnisónele d'în tíera, precumu si bataliónele de honvedi, ce tocma i se aflau in bivacu la manevrele de tótna.

Să se ordoneze, ca trei regimente de honvedii delocu să pornască la facia locului.

Generalulu de Concini să se denumască comandantu alu acestei trupe.

Tóta treb'a să se tiena secretu, organizandu-se o corespondentia secreta între ministeriu și comand'a trupeloru.

Să se tramita o depesă la ministrulu de resbelu și la comand'a trupeloru comune.

Să se cêra raporturi telegrafice dela toti comitii supremi, cu deosebi d'in partile romane, serbe și slovace, precumu și despre miscarile d'in Croația.

Vineri desu de demanția in lagarulu dela Cerepari dieci de trimitie chiamau ostasii la concentrare grabnica. In diumetate de ôra trupele erau concentrate.

Generalulu de Concini, unu italianu aspru in manierele sale, ostasiu dela fire, chiamă pre comandantii batailioneloru in pregiurulu seu și, pr'in câte-va cuvinte, li comunică misiunea, in care au să pornască.

Sub comandanti incepura să tremure caii. Dar' ei ave-au să alêga între d'ouë: fusilad'a, ori lupt'a cu romanii. . . Ei alesera cea d'in urma, de ôre-ce eră mai problematica.

Ostasiloru li se comunică, cumu-că au să pornască la o manevra mai mare.

Inspre sîese ôre trei regimente de honvedii mergeau in marsiu repede pe drumulu catra Pêrlesci.

Unu escadronu de husari mergea inainte; o bateria de tunuri formă còd'a.

Eră vorb'a, ca trup'a să sosască neobservatu la facia locului, pentru-ca să pôta surprinde pre revolutionari. Deci ea-si facu marsiulu in cea mai mare linisce, pe căi ascunse, pr'in paduri și hartôpe.

Ser'a la sîepte ôre trup'a si-permise unu scurtu repausu in padurea dela Ciobanesci. Generalulu de Concini tocmai mancă cele d'in urma fire de macaroni, candu sosi unu curieru cu o depesă.

Generalulu si-gati mancarea, se linse pe degete, apoi cett depesă'a:

„Vitezului generalu imperialu Giovanni de Concini, in padure. Am sositu. Me aftu ascunsu in padurea dela Fricosi. Nu cutesu să mergu mai departe. Olahii se misca. Te rogu să vii cu regimentele aici la mine!
de Frica.“

Cetindu acest'a depesă, generalulu de Concini nu poti ascunde unu surisu mai multu veselu, decâtu sarcasticu.

—Egli tutti sono „di frica!“ — si-dise elu, apoi ordonă pornirea catra padurea dela Fricosi.

In nôptea de Vineri inspre Sambata catra 12 ôre, trupele incepura a bivucă in padurea dela Fricosi.

Dupa indelungata cercare aflara si pre nobilulu conte supremu comite Ilustritatea Sa Béla Frikosy de Frica. Elu eră ascunsu in gaun'a unui stejaru uscatu, eră suit'a sa, constatatore d'in 15 persône, se află pr'in tufisiele d'in impregiuru.

Bucuri'a contelui de Frica nu cunoscea culme si margini.

Se impartira munitiunile între ostasi,—Fia-care priimi câte 15 incarcaturi.

Tunurile fura incarcate.

Armat'a se postă la unu locu potrivit, construindu-si baricade provisorie d'in căti-va copaci culcati in pripa.

Escadronulu de husari se impartii in patrouile, mai mari ori mai mici, cari fure esmise pentru a recognoscă terenulu.

(Va urmă.)

Proprietariu, editoriu și redactoru diriginte: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundietoriu și coredactore: **Basiliu Petricu.**

Colaboratoru internu: **Ioanu Slaviciu Borlescu.**